

ใบความรู้ที่ ๒ เรื่อง ประวัติเพลงและการปฏิบัติทักษะขลุ่ยเพียงออเพลงโยสล้ม
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๕ เรื่อง การปฏิบัติทักษะขลุ่ยเพียงออ
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง การปฏิบัติทักษะขลุ่ยเพียงออ ๒
รายวิชา ศิลปะ รหัสวิชา ศ๒๑๑๐๒ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

เพลงโยสล้ม เพลงหนึ่งในพระราชนิพนธ์ในล้นเกล้ารัชกาลที่ ๖ จุดมุ่งหมายเพื่อพระราชทานแก่คณะเสือป่า กองเสนาหลวงรักษาพระองค์แสดงเพื่อเก็บเงินบำรุงราชนาวีสมาคมแห่งกรุงสยาม ณ พระราชวังสนามจันทร์ เป็นเพลงเก่า สันนิษฐานว่าจะได้รับมาช่วงที่มีชาวตะวันตกเข้ามาในไทยและนักดนตรีไทยในสมัยนั้นได้จดจำ ทำนองและบรรเลงสืบทอดกันมา เพลงอัตราจังหวะสองชั้นนี้ ใช้หน้าทับฝรั่ง หรือหน้าทับวอลซ์ เป็นเพลงที่มี โครงสร้างเพลงท่อนเดียว สั้นๆ และง่าย

โน้ตขลุ่ยเพียงออ เพลงโยสล้ม

อัตราจังหวะสองชั้น

	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ	--- ฉิ่ง	--- ฉับ
1	----	----	- ร - ซ	- ล - ท	----	----	- ร ^๐ - ท	- ล - ซ
2	----	----	- ล - ท	- ต ^๐ - ร ^๐	----	- ร - ม	-- ร ม	- ซ - ร
3	----	----	- ท - ร ^๐	- ม ^๐ - ซ	----	--- ร ^๐	-- ม ^๐ ร ^๐	- ต ^๐ - ท
4	----	- ซ - ล	- ท - ร ^๐	- ต ^๐ - ท	-- ล ซ	ล ท - ล	- ซ - ฟ	ซ ล - ซ

-การปฏิบัติเครื่องดนตรีขลุ่ยเพียงออ-

วิธีการปฏิบัติขลุ่ยเพียงออ

ให้เผยแพร่ริมฝีปากด้านบนและล่างจรดลงบนรูปปากเป่า จัดให้เลาขลุ่ยตั้งประมาณ ๔๕ องศากับลำตัว กางแขนออกพองาม ไม่กางข้อศอกมากเกินไป นั่งพับเพียบหรือนั่งขัดสมาธิให้สง่าเรียบร้อยตามแบบแผน ประเพณีของไทย เป่าลมให้เหมาะสมไม่เบาและไม่แรงจนเกินไป

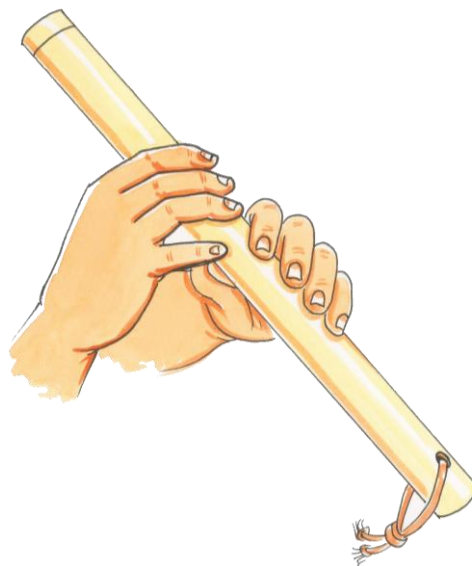


ที่มา : <http://pirun.ku.ac.th/~b๕๔๑๑๐๐๕๕๓/learn.html>

การจับขลุ่ยเพียงออ สามารถใช้มือซ้ายหรือมือขวาอยู่ด้านบนก็ได้ตามความถนัดของผู้เป่า แต่ตามแบบแผนของไทยแต่โบราณจะให้ใช้มือขวาอยู่ด้านบน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความถนัดของแต่ละบุคคล และใช้นิ้วมือทั้งสองข้างปิดรูบังคับเสียงให้สนิทไม่ให้ลมรั่วออกมาได้ หากมีลมรั่วทำให้ไม่เกิดเสียงตามที่ต้องการ วิธีการใช้นิ้วมือปิดเปิดรูบังคับเสียงมีดังนี้

มือบน ใช้นิ้วชี้ปิดรูที่ ๑ นิ้วกลางปิดรูที่ ๒ นิ้วนางปิดรูที่ ๓ นิ้วหัวแม่มือปิดรูนิ้วค้ำด้านล่าง ส่วนนิ้วก้อยแตะประคองด้านข้างของเลาขลุ่ยไว้

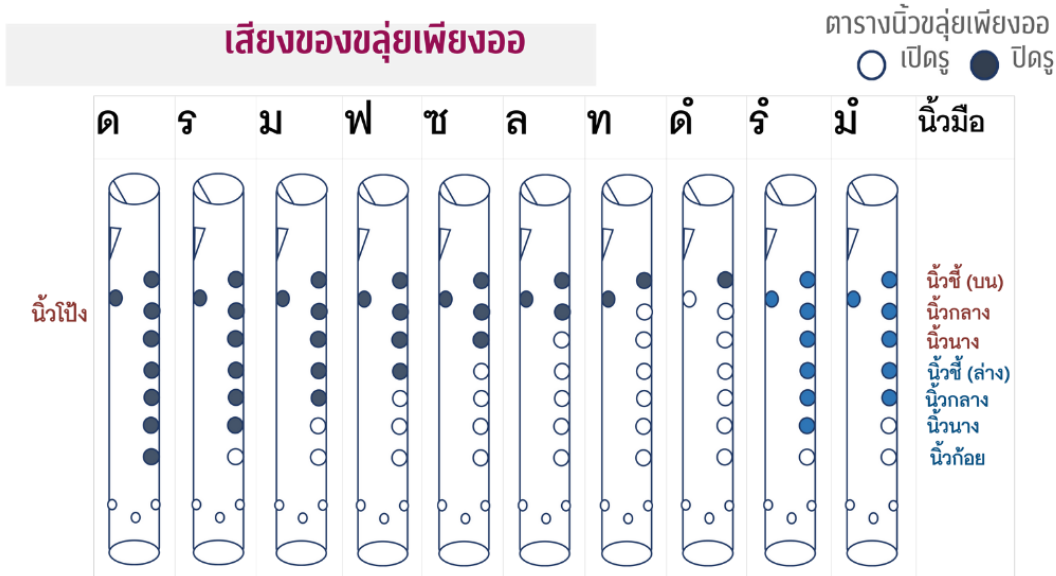
มือล่าง ใช้นิ้วหัวแม่มือประคองขลุ่ยไว้ด้านล่าง ใช้นิ้วชี้ปิดรูที่ ๔ นิ้วกลางปิดรูที่ ๕ นิ้วนางปิดรูที่ ๖ นิ้วก้อยปิดรูที่ ๗



ที่มา : https://km.nssc.ac.th/files/๑๕๐๓๑๘๑๐๑๐๕๕๐๘๗๗_๑๗๐๖๑๒๑๓๑๓๐๔๓๒.gif

ช่วงเสียงของขลุ่ยเพียงออ

เสียงของขลุ่ยเพียงออเกิดจากการเป่าลม และใช้นิ้วมือทั้งสองข้างปิด-เปิดรูบังคับเสียง ถ้าเป่าลมตามปกติไม่แรงมากจนเกินไปจะเกิดระดับเสียงต่ำ ถ้าหากเป่าลมแรงมากขึ้นเล็กน้อยจะเกิดเสียงสูงขึ้น เสียงต่ำที่สุดของขลุ่ยเพียงออคือ เสียงโด (ต่ำ) และไล่ขึ้นไปทีละเสียงตามการเปิดนิ้วทีละนิ้วเรียงกันตามตารางดังนี้



* ในการฝึกขึ้นเบื่องต้นจะกำหนดให้นักเรียนเป่าในระดับเสียงโดต่ำถึงโดสูงก่อน เนื่องจากในระดับเสียงสูงขึ้นไปจะใช้ลมแรงมากขึ้นทำให้บังคับเสียงให้ตรงได้ยาก

-การใช้และดูแลบำรุงรักษาขลุ่ยเพียงออ-

๑. ก่อนหรือหลังเป่าควรทำความสะอาดโดยการเช็ดทุกครั้ง ห้ามนำลงไปล้างในน้ำ หรือตากแสงแดดโดยตรง เพราะจะทำให้เกิดการยืดหดตัวของไม้ได้เป็นเหตุทำให้เสียงขลุ่ยเปลี่ยนไป ควรใช้แอลกอฮอล์เช็ดทำความสะอาดเพื่อฆ่าเชื้อบริเวณที่ใช้ปากสัมผัส
๒. ไม้ใช้ขลุ่ยร่วมกับผู้อื่น เพราะอาจเป็นแหล่งของการแพร่เชื้อโรคได้
๓. หลังการใช้ควรเก็บใส่ถุงให้เรียบร้อยเพื่อป้องกันแมลงหรือสัตว์เล็กๆ เข้าไปอยู่อาศัย

-ข้อควรระวังในการใช้ขลุ่ยเพียงออ-

๑. ไม่ควรให้ขลุ่ยตกหล่น เพราะทำให้ขลุ่ยเกิดการเสียหายหรือแตกหักได้
๒. ไม่ควรวางขลุ่ยไว้ในที่มีความร้อนมากๆ เป็นเวลานาน เพราะจะทำให้ขี้ผึ้งหรือกาวที่ใช้ติดอยู่ด้านในละลาย ทำให้เสียงเพี้ยนได้
๓. ไม่ควรนำไม้หรือวัสดุอื่นแหย่เข้าไปในปากนกแก้วหรือในบริเวณเลาขลุ่ยด้านใน และไม่ควรตกแต่ง หรือปรับแต่งรูต่างๆ ของขลุ่ย หากไม่ทราบวิธีการที่ถูกต้อง เพราะอาจทำให้ส่วนประกอบต่างๆเสียหาย ทำให้ไม่สามารถใช้งานได้ หากเกิดการเสียหายจะต้องนำไปให้ช่างซ่อมแก้ไขให้

